

Met toestemming van de redactie van Dagblad TROUW volgt hier een artikel over ganzenjacht uit TROUW van 20 augustus 1987, dat ons werd toegestuurd door de heer F.Beffer:

'JACHT OP GANZEN MOET AFGESCHAFT'

Professor Voous meent dat jagers grens hebben overschreden

door Guus van Duin

Amsterdam - Minister Braks gaat niet alleen over landbouw en visserij. Ook de natuurbescherming valt onder zijn gezag. En daarmee een half miljoen vermeende zorgenkinderen. Voor wie het vergeten was: de wilde ganzen.

Jaarlijks stelt de minister van landbouw en visserij vast op welke soorten ganzen er mag worden gejaagd. Wanneer zich in vergelijking met vorige jaren wijzigingen voordoen, vraagt hij het advies van de vijftien leden tellende jachtraad. De jacht en de landbouw, die zich tot nog toe vrijwel altijd achter de jagers schaarde, zijn samen met negen leden vertegenwoordigd; de natuurbescherming slechts met drie. Voorts hebben de nederlandse kooikers en bosbouwers elk een vertegenwoordiger.

Sinds het begin van de jaren zeventig is het aantal in ons land overwinterende ganzen toegenomen tot ongeveer een half miljoen. Daarvan zijn er in het jachtseizoen 1985-'86 naar schatting meer dan 60.000 neergeschoten. Dat waren voornamelijk Riet- en Kolganzen en Grauwe ganzen, die als bejaagbare soorten zijn aangewezen. Illegaal worden ook beschermde soorten zoals de Kleine Rietgans en de Brandgans geschoten.

Vandaag vergadert de jachtraad over het advies dat hij de minister zal geven over het aanstaande jachtseizoen, dat 1 september begint en duurt tot 31 januari. De uitkomst van het advies is een spannende aangelegenheid. De minister heeft namelijk op aandrang van de Tweede Kamer advies gevraagd over beteugeling van de op veel plaatsen in ons land uitgevoerde commerciële ganzenjacht.

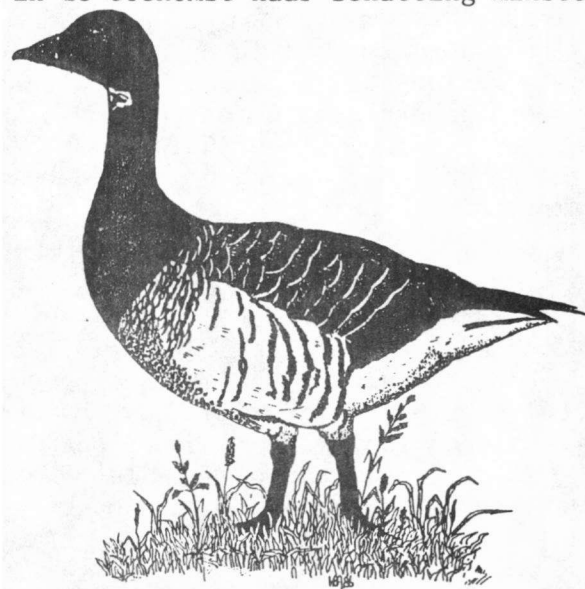
'GASTJAGERS'

Jacht, en zeker de commerciële jacht op ganzen, gaat steeds vaker met excessen gepaard. Vogelbescherming spreekt in dit verband zelfs van 'Italiaanse toestanden'. Er is veel geld te verdienen met het meenemen van, vaak buitenlandse, 'gastjagers' naar je jachtterrein. Voor een dagje ganzenjacht wordt per persoon al snel 250 gulden betaald. Zo'n gastjager mag natuurlijk niet teleurgesteld worden, hij wil waar voor zijn geld. Daardoor worden er meer ganzen geschoten dan verantwoord is, en bovendien worden er veel dieren 'lek' geschoten. Zij worden gewond, sterven, blijven kreupel achter of vliegen met lood in hun lijf door. Er is al verschillende keren geconstateerd dat er dermate veel ganzen door een jachtgezelschap werden geschoten dat de dode vogels na de slachtpartij aan willekeurige voorbijgangers werden uitgedeeld.

UITWASSEN

Om te trachten dit soort uitwassen, en de overbejaging die zij met zich meebrengen, te voorkomen, heeft minister Braks de jachtraad in juli een aantal voorstellen gedaan. Eén van zijn voorstellen behelst een beperking van het aantal ganzen dat een jager mag schieten tot vijf exemplaren per dag. Verder komt de minister met voorstellen tot beperking van het aantal jachtactehouders per jachtveld, dat mag werken met een zogeheten lokstal. Een lokstal bestaat uit een aantal levende ganzen, dat tijdens de jachtpartij hun wilde soortgenoten naar beneden moet lokken. Het aantal ganzen per lokstal dient beperkt te worden tot vijftien.

Wanneer de voorstellen van de minister doorgerekend worden, blijkt dat er ook in de toekomst nog steeds enorme aantallen ganzen geschoten kunnen worden. Mede doordat er geen beperking van het aantal jachthutten (eventueel zonder lokstal) wordt voorgesteld, zouden ook in de toekomst naar schatting minstens 50.000 ganzen geschoten kunnen worden.

Opvallend is dat in de voorstellen van de minister met geen woord wordt gerept over de commerciële ganzenjacht. Naar verwachting zullen in elk geval de drie leden van de jachtraad die uit de natuurbeschermingshoek komen (waaronder Vogelbescherming en Natuurmonumenten), de minister er op wijzen dat hij geen werkelijke oplossing voor de problemen heeft aangedragen. Bovendien zijn de door de minister voorgestelde wijzigingen in de praktijk niet of nauwelijks te controleren. De drie zullen aandringen op een, ook politiek op korte termijn haalbaar, verbod van het gebruik van levende lokganzen en mechanische lokmiddelen (fluitjes, opgezette ganzen). Met een dergelijk verbod zouden in één klap de problemen rond de verwerpelijke commerciële ganzenjacht uit de wereld geholpen zijn.

En dat is precies waar de Tweede Kamer om heeft gevraagd.

Huizen - "De aanvankelijke bereidheid van de jagers om misstanden zo snel mogelijk op te lossen, is volledig verdwenen. Nu dat blijkt, is duidelijk dat de zorg voor de ganzen niet aan de jagers kan worden overgelaten. De ganzenjacht moet worden afgeschaft."

Aldus prof.dr.K.H.Voous, emeritus hoogleraar diersystematiek en zoögeografie. Voous is een internationaal vermaard ornitholoog. Bij de nederlandse vogelaars staat hij bekend als de 'éminence grise', een raadsman met een enorme kennis. Voous staat ook bekend als een ingetogen, gedistingeerd man. Hij polariseert niet. Maar de grens bij de ganzenjacht is wat hem betreft overschreden. Toch staat Voous, hoewel hij zelf nooit heeft gejaagd, niet negatief tegenover jacht. "Ik ben zelfs vele jaren lid geweest van de Koninklijke Nederlandse jagersvereniging. Ik zat samen met jagers in de Werkgroep wilde ganzen, die in de jaren zestig overleg pleegde over de vraag hoe wij het de wilde ganzen als klein landje zo aangenaam mogelijk konden maken. De houding van de jagers was altijd zo positief en opbouwend, dat we dachten dat het allemaal wel goed zou komen. Dat is anders uitgekapt."

"De huidige misstanden zijn voortgekomen uit een vergaande commercialisatie van de ganzenjacht. Aanvankelijk denk je: ach, het zijn maar uitzonderingen. Dat bleken het niet te zijn. Het is voornamelijk de schuld van de organisatoren van commerciële jachtpartijen. Ze krijgen er een goede prijs voor, van vooral buitenlandse invités."

"De mentaliteit van de jagers is de laatste vijftien jaar verschrikkelijk verslechterd. De aanvankelijke bereidheid om misstanden zo snel mogelijk op te lossen is volledig verdwenen. Nu dat het geval is, is het duidelijk dat de zorg voor de wilde ganzen niet aan de jagers kan worden overgelaten."

"Er wordt ook op de verkeerde manier gejaagd. Destijds waren wij het er in de werkgroep al over eens, dat er nooit op grote concentraties ganzen gejaagd moet worden. Vooral in de winter niet. Juist de enigszins primair ingestelde mens wil op zulke grote groepen af: helemaal verkeerd. Dan schiet je de families uit elkaar. En het voortbestaan van een zeker familieverband is bij ganzen een voorwaarde voor een succesvolle voortplanting."

In de toptijd zijn er een half miljoen ganzen in Nederland.

"Ondanks de toename in ons land zijn ze over geheel Europa waarschijnlijk wel achteruitgegaan. Tegenwoordig komt bijna alles hier en in Engeland. Nederland is een raadselachtig landje. Zoveel mensen en dan toch zoveel wilde ganzen. Het is gewoon een contradictio. Maar zolang die bestaat, heb je naar mijn mening de verplichting om voor de ganzen te zorgen en niet er alleen maar winst uit te halen."

Er wordt jaarlijks 1,5 à 2 miljoen gulden schadevergoeding uitgekeerd aan boeren.

"Het gaat zoals zo vaak. Wanneer het duidelijk is dat er een pot is waaruit je schade kunt claimen, dan stimuleer je de mensen daar gebruik van te maken. Je krijgt natuurlijk een heleboel gevallen van vermeende schade, maar dat is heel moeilijk te vermijden. Dat er gevallen zijn waarin er schade wordt aangericht is duidelijk, maar hoe groot die is en of dat normale bedrijfsschade is? Wij zijn zo economisch ingesteld geworden. Wat ik heb gemerkt, is dat alles wat men schade noemt, lang niet altijd schade is. Wanneer er op het ogenblik

een huismus een graankorreltje pikt, dan is er wel iemand die zegt: hé, dat graankorreltje is van mij. Dat is een houding die er vroeger niet of nauwelijks was. Dat is te wijten aan de rationalisering van de landbouw."

Zijn natuurbeheer en jacht wel met elkaar te rijmen?

"De jagersvereniging heeft een tijd geleden als uitspraak gebruikt: jacht is natuurlijk. En ik vind jacht ook natuurlijk. Wanneer er natuurlijke omstandigheden zijn. En die hebben we praktisch niet in Nederland.

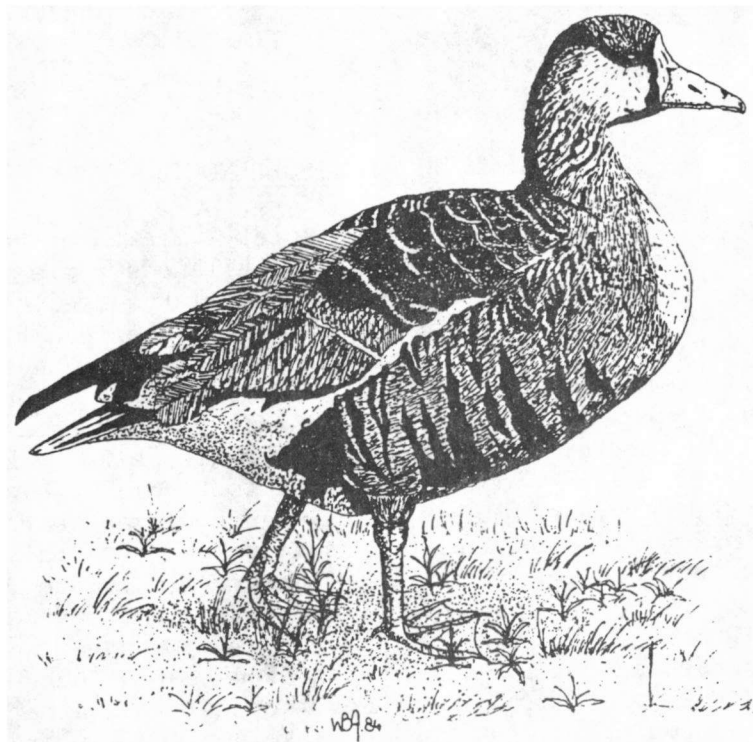
Wat ganzen betreft is er van beheersjacht helemaal geen sprake. Dieren die niet het gehele jaar in hetzelfde gebied verblijven, kun je niet beheren, of zo U wilt beheersen. De Rotganzen die op de Waddeneilanden plaatselijk schade veroorzaken, kun je wel verjagen, niét beheren."

De jagers kunnen met allerlei tegenargumenten aankomen.

"Ach ja, dat kan men natuurlijk altijd, maar men moet ook beseffen dat die allemaal allang zijn doorgeprikt. Dat weet de jachtraad ook. Daar verwacht ik echter niet veel van. Wel van het parlement. Wanneer de jachtraad niet bereid is zijn gedachten over deze zaak onbevooroordeeld te formuleren, dan moet je een beroep doen op het parlement. Met allerlei kleine voorstellen, voor mijn part het afschaffen van levende lokganzen, bereikt men niet wat er eigenlijk bereikt moet worden. Namelijk dat er niet meer op ganzen wordt gejaagd. Door al die kleine voorstellen heeft men de neiging om te zeggen: zie je wel, we hebben dit en dit gedaan. Maar het zet geen zoden aan de dijk. Het zijn allemaal maar afleidingsmanoeuvres van de hoofdzaak. Je verandert er ook de mentaliteit van de jagers en van de organisatoren van de commerciële jachtpartijen niet mee."

Zal men U nu emotioneel noemen?

"Ik geloof dat mijn argumenten niet emotioneel zijn. Bij anderen speelt dat misschien wel een rol. Toen de zwanenjacht verboden werd, speelde waarschijnlijk mee dat het een onesthetisch gezicht was om een aangeschoten, nog levende zwaan te zien. Rood bloed op het spierwitte verenkleed van zo'n sierlijke vogel. Daar konden de mensen niet meer tegen. Ik denk dat wanneer onze ganzen spierwit waren geweest, ze al veel eerder als jachtwild zouden zijn geschraapt."

In het jubileumjaar van onze Vogelwerkgroep, zo schrijft ons de heer B. Hennephof, mag geen verhaaltje ontbreken over de vogel waarnaar het verenigingsblad is genoemd, n.l. het Korhoen.

Kort geleden kwam hij in het boekje "Buiten bij de Vogels", geschreven door Engelhard de Witt, een aardig, in min of meer romantische stijl geschreven verhaal tegen. Het boekje is reeds vele jaren oud, zo schrijft hij ons, en dat is het inderdaad. Uitgeverij Schoonderbeek in Laren wist ons te vertellen, dat de eerste uitgave ervan dateert uit het begin van de veertiger jaren. Wel is er later een nieuwe uitgave verschenen, waarvan nog steeds exemplaren verkrijgbaar zijn.

Daar velen van ons de Korhoenders waarschijnlijk alleen maar kennen van de omslag van "De Korhaan" of uit vogelgidsen, volgt hieronder dan het onverkorte verhaal uit bovengenoemd boekje.

